

O B S A H

Autorská poznámka o tom,
JAK A PROČ VZNIKLA TATO KNÍŽKA 5

První rozhovor:
O KŘÍŽOVATKÁCH NAŠICH OSUDŮ 7

1. Komunisté - studenti 9

Proč jsme vstupovali do komunistické strany (9) Věřící komunisté (11) Jak jsme vnímali stalinský teror (14) Vzdělání narušuje víru (16) Zárodky vlastního myšlení a pocitu odpovědnosti (18)

2. Nové naděje a nová zklamání 21

Doba přála optimismu (21) Odstranit deformace, vyměnit kádry (23) Tanky v Budapešti (25) O významu hesla „dohnat Západ“ (27)

3. Dvacet let na různých cestách 31

Sovětský samopal za zátylkem (31) Disident a emigrant, protože socialista (35) Z provincie do Kremlu (37) Znovu společná naděje (41)

Druhý rozhovor o tom,
JAK JSME CHTĚLI OBRODIT SOCIALISMUS 43

1. Pražské jaro a jeho porážka 45

Socialismus je nutno spojit s demokracií i s trhem (45) Reformy ne z nouze, ale z optimismu (47) Cílem byla obroda socialismu vcelku (49) O významu porážky Pražského jara (51)

2. Více demokracie, více socialismu 53

Lid podpoří socialismus proti nomenklatuře (53) Demokracie není možná bez demokratických struktur (57) Nomenklatura proti demokracii (59)

3. Svoboda volby buď je, nebo není 61

Co znamenala „socialistická volba“ (62) Všichni věděli, co nechtějí (65) Svoboda volby znamenala „Pryč od Moskvy“ (67) Volba ještě neskončila (73)

4. „ <i>Letadlo, které vzlétlo, ale neví, kde přistane</i> “	75
Úskalí politického centrismu (76) Společnost neznala alternativy (79) Nikdo neví, kde „přistanou“ dějiny (82)	
5. <i>Co si počít se stranou?</i>	85
Představy a skutečnost (86) Odluka strany od státu (90) Politický pluralismus - cíl i nástroj „perestrojky“ (93) Mohl Gorbačov založit vlastní novou stranu? (97) Co lze a co nelze zakázat dekretem (100)	
6. <i>Mohlo násilí „zachránit socialismus“</i>	106
Násilí nikdy nic nevyřešilo (106) Kdo chtěl vyprovokovat násilí (108) Nepoužitá moc ztrácí autoritu (109)	

Třetí rozhovor o tom, že

SVĚT JE JENOM JEDEN	113
-------------------------------	-----

1. <i>Ven ze slepé uličky studené války</i>	115
Hrozilo, že do pekel poletíme všichni společně (116) Studená válka byla slepou uličkou (117) Překonat i dědictví studené války (119)	
2. <i>Socialismus žije jako světový proces</i>	123
Byla sovětská společnost socialistická? (123) Celé generace nežily nadarmo (126) O hodnotovém pojetí socialismu (129) Socialistické vztahy a instituce (133) Různé cesty socialismu v dnešním světě (141)	
3. <i>Na rozcestí civilizací</i>	146
Ani Jalta, ani Malta (146) Žijeme v dobách civilizačních krizí (149) Může se svět rozumně řídit? (154)	

Malá úvaha

O SVĚDOMÍ REFORMÁTORŮ	166
---------------------------------	-----

Zkoušeli bychom to znovu? (166) Kdo, co a kdy zradil? (170) Poznané tajemství „třinácté komnaty“ (175)

PŘÍLOHY

M. G o r b a č o v : Nevím o šťastných reformátorech	179
Z. M l y n á ř : Pojem socialismu a historická zkušenost . .	196